

MØNSTRE I OPBRUD

Dansk Europapolitik befinder sig ikke længere der, hvor den plejede, lyder en analyse af politikernes svar. Side 11

HEMMEIGHOLDELSE

Selv en aktindsigt kan ikke gøre almindelige borgere klogere på forhandlingerne med USA, skriver Kenneth Haar. Side 13

LANDEFOKUS: ITALIEN

Den nye premierminister Matteo Renzi har store udfordringer med at opretholde et stabilt politisk flertal. Side 14

VINDER

Signe Stubager fra Rødding Højskole har lavet en plakat, der skal få unge til at stemme. Interview på bagsiden. Side 16

ÅRGANG 41 – NR. 1271 – MAJ 2014

PRIS 29,50 KR.

NOTAT

– magasin om demokrati og Europa

Det mener
partierne om otte
store spørgsmål

side 3-10

HJÆLP
HINANDEN
MED AT SÆTTE
KRYDSET

DEMOKRATI KRÆVER DELTAGELSE
STEM TIL EU-PARLAMENTSVALGET DEN 25. MAJ 2014

TEMA: VALGETS STORE SPØRGSMÅL DEL II

Leder:

Et spørgsmål om at stille de rigtige spørgsmål

SVAR. Når det kommer til EU, kan det være farligt at begive sig ud i at stille spørgsmål, der kun kan besvares med et ja eller et nej. Det klinger lidt af den store beslutning, som blev truffet i 1972, men som alligevel har fået lov at dominere debatten i årtier. De færreste ønsker mere benzin på det bål.

Men tænk man lidt over formuleringen, kan ja/nej-spørgsmål faktisk være ganske frugtbare. For eksempel, når man vil have tøvende politikere til at forholde sig til konkrete, politiske problemstillinger. Man kan ikke glide af på et ja/nej-spørgsmål. Der er kun to muligheder – eller tre, men at svare "Ved ikke" sparker sjældent populariteten i vejret.

Med dette nummer er ringen sluttet på NOTATs tema om valgets store spørgsmål. Ved at stille de otte spidskandidater 16 uomgængelige ja/nej-spørgsmål, er vi blevet klogere på deres holdninger til langt mere end børnecheck og velfærdsturisme.

Som man spørger, får man svar.

I dette nummer har vi spurgt til især de økonomisk tungtvejende temaer. Det handler om finanspolitik, finansre-

gulering, skattepolitik og fri bevægelighed. Nogle af de vigtigste spørgsmål i en tid, hvor mange europæere stadig mærker dønningerne fra krisen.

Og vi er blevet klogere. For eksempel vidste vi ikke, at Margrete Auken som den eneste spidskandidat ikke ønsker at sætte sociale rettigheder før konkurrenceregler ved en traktatændring. Eller at det trods den store fejde på Christiansborg om velfærdsydelse og social dumping kun er Dansk Folkeparti og Folkebevægelsen mod EU, der overhovedet vil tale om at begrænse fri bevægelighed.

Vi vidste heller ikke, at Bendt Bendtsen skiller sig ud fra resten af blå blok ved at synes, at et obligatorisk register for lobbyister er en rigtig god idé, at Danmark og EU skal være klimaforkæmpere og at vi ikke skal acceptere lavere miljø- og forbrugerstandarder for at få en frihandelsaftale med USA.

Det er ikke kun politikernes ansvar at bringe væsentlighed på dagsordenen. Det handler også om, at vi som borgere skal stille de rigtige spørgsmål.

Ida Zidore, redaktør

Seks skoler har deltaget i en DEO-konkurrence om ungdommens valgplakat. Disse fire plakater har vundet og er med støtte fra Dansk Folkeoplysnings Samråd trykt i format 50x70 cm. i 3.000 eksemplarer hver. De kan bestilles gratis på info@deo.dk eller tlf. 7026 3666.

"Hver fugl stemmer med sit næb"
Ditte Marie Tygesen, Akademiet For Utæmmet Kreativitet

"Du kan noget Obama ikke kan"
Jesper Klær-Galle, Vallekilde Højskole

"Hjælp hinanden med at sætte krydset"
Signe Stubager, Rødding Højskole

"Har du mistet din stemme?"
Lotte Djørup Hansen, Rødding Højskole

NOTAT

- magasin om Demokrati & Europa

Redaktion: NOTAT, Fælledvej 12, København N.
redaktionen@notat.dk

Redaktør af dette tema:

Ida Zidore og Staffan Dahllöf

I redaktionen: Staffan Dahllöf, Andreas Bay-Larsen, Sven Skovmand, Finn Ellegaard, Jesper Vestermark Køber, Peter Zacho Søgaard, Therese Lihn Thomsen, Ida Zidore, Michael B. Lauritsen, Kenneth Haar og Rasmus Nørlem Sørensen (ansv.)

Øvrige bidragsydere i dette nummer:

Asger Blom

Forsidebilledet er en redigeret version af Signe Stubagers plakat.

Udgivet af Oplysningsforbundet DEO
Abonnement: NOTAT,
Nordkystvejen 2F, 8961 Allingåbro,
tlf. 86 48 16 00, notat@notat.dk
CVR nr.: 18411008

Layout og tryk: NOTAT Grafisk, 86 48 16 00

ISSN: 1603-7480

NOTAT og Oplysningsforbundet DEO er et uafhængigt oplysningsnetværk om EU under mottoet "Mere spændende. Mindre fastlåst" – og uden tilknytning til partier eller bevægelser.

For kun 295 kr. om året får du abonnement på NOTAT og rabat på deltagelse i DEOs arrangementer. Skriv til notat@notat.dk eller ring 86 48 16 00.

De otte spidskandidater til EU-Parlamentsvalget den 25. maj

Jeppe Kofod:
Socialdemokraterne (A)

Christina Egelund:
Liberal Alliance (I)

Morten Helveg Petersen:
Det Radikale Venstre (B)

Rina Ronja Kari:
Folkebevægelsen mod EU (N)

Bendt Bendtsen:
De Konservative (C)

Morten Messerschmidt:
Dansk Folkeparti (O)

Margrete Auken:
Socialistisk Folkeparti (F)

Ulla Tørnæs:
Venstre (V)

Kun SF vil acceptere større indblanding i finanspolitikken

EU tager i disse år hastige skridt mod dybere økonomisk integration. Men kun SF's Margrete Auken er positiv overfor flere regler om medlemslandenes finanslove.

AF PETER ZACHO SØGAARD

FINANSPOLITIK. Da den europæiske gældskrise var på sit højeste i 2010, blev der tænkt dybe tanker i Bruxelles og Frankfurt for at forhindre et sammenbrud. Der blev lanceret flere nye love og aftaler, der sætter EU-Kommissionen i stand til at overvåge medlemslandenes finanslove, komme med anbefalinger og straffe lande med for store underskud.

Det seneste skud på stammen er Finanspagten fra 2012, en juridisk bindende aftale mellem 25 EU-lande om at holde de strukturelle underskud under 0,5 procent af BNP. Landene vil blive påført automatiske straffe, hvis det ikke sker.

Hermed bevæger EU sig med hastige skridt fra at være en monetær union til at blive en økonomisk union med en koordineret finanspolitik.

Til det siger SF's Margrete Auken: »Ja, vi er nødt til at koordinere politikken lidt. Det er i Danmarks interesse, at nogle af de lande, der har haft svært ved at styre deres finanser, bliver holdt i ørene. Når det går galt i Spanien og Grækenland, går det jo også ud over Danmark.«

Bred modstand

Det synspunkt står SF ret alene med. Over en bred kam fra Folkebevægelsen mod EU over De Radikale, Venstre og Konservative til Dansk Folkeparti er der blandt spidskandidaterne enighed om, at flere regler om medlemslandenes finanslove er uønskede.

Jeppe Kofod fra Socialdemokraterne mener, at hvis bare de nuværende regler bliver implementeret, så vil der ikke være grund til yderligere kontrol. Dog ser han

gerne EU blande sig mere i forhold til at skabe vækst og arbejdspladser, og det kunne på sigt kræve en koordinerende funktion fra EU's side.

»Det er ikke nok at have et mål for renten og budgetunderskuddet. Der må også være konkrete mål for at have en høj beskæftigelse«, siger han.

Især hos EU-kritikerne er der skarp modstand. Morten Messerschmidt (DF) tegner et billede af en eurozone på vej mod Europas Forenede Stater i topfart. Han priser sig lykkelig for, at Danmark ikke er en del af det projekt.

»Eurolandene vil meget snart blive nødt til at gøre op med sig selv, om de ønsker at indgå i en føderation, hvor der er en fælles finanspolitik, eller om de ønsker at have national selvstændighed.«

Skal EU have flere fælles regler om medlemslandenes finanslove?

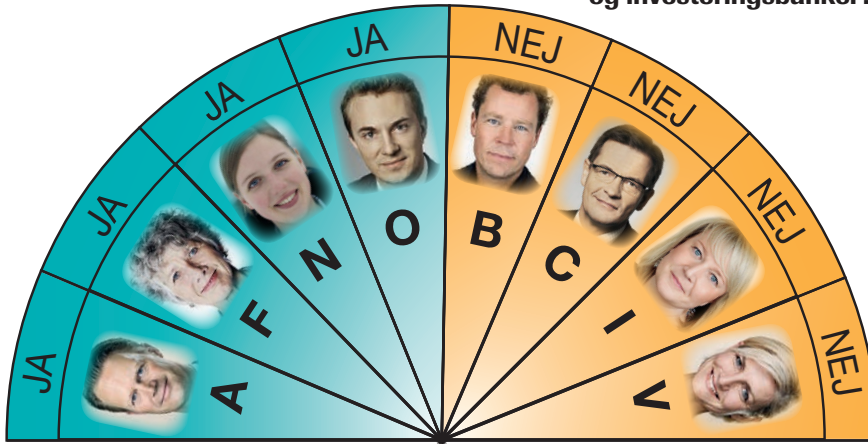
For Rina Ronja Kari fra Folkebevægelsen mod EU er svaret også nej, om end med en anden argumentation: Danmark skal forsvare sin finansielle selvstændighed for at bevare velfærdsstaten.

Også Liberal Alliance er modstandere af finanspolitisk indblanding, men tænker mere på, at Danmark kan komme til at betale for andre landes underskud. Partiets spidskandidat, Christina Egelund:

»Jo flere finanspolitiske instrumenter Kommissionen får, jo mere økonomisk udligning får man mellem landene. Og det synes vi ikke er rimeligt.« ♦

Skal EU kræve en
opdeling i almindelige banker
og investeringsbanker?

Bankopdeling skiller vandene

De økonomisk borgerlige partier går ikke ind for tvungen adskillelse mellem investeringsbanker og almindelig bankdrift.

AF MICHAEL BIRKKEJ/ER LAURITSEN

BANKER. EU-Kommissionen nedsatte i 2012 en ekspertgruppe ledet af den finske nationalbankdirektør Erkki Liikanen, der skulle vurdere EU's banksektor.

Gruppen anbefalede, at almindelig bankdrift som indlån og udlån bliver adskilt fra investeringer, så samfundet bliver skærmet fra konsekvenserne af spekulationsdrevne bankkrak. Det var nemlig den sammenblanding, der medførte behovet for bankpakker i USA, hvor krisen startede.

Skulle de nye danske parlamentarikere blive tvunget til at tage stilling til opdeling af banker, så tegner der sig et klassisk mønster med en borgerlig fløj mod og en centrum-venstrefløj for opdeling – lidt groft sagt.

Forskellige ønsker til regulering

Margrete Auken fra SF er begejstret for bankopdeling. Også Rina Ronja Kari fra Folkebevægelsen mod EU er positiv – fordi EU allerede blander sig i, hvordan bankerne er organiseret, siger hun.

Socialdemokraternes Jeppe Kofod er i princippet enig og genkender problematikken. Men han så hellere en løsere model med branddøre mellem bankernes aktiviteter:

»Vi kan godt have begge typer af bankfunktioner i én bankvirksomhed, hvis ikke der er en påvirkning mellem de to. Princippet bør være, at investeringsbankdelene selv skal bære tabet, hvis de går ned, så det ikke skal betales af kunderne eller borgerne i samfundet.«

Selvom Morten Messerschmidt (DF)

også går ind for opdelingen, tvivler han på, at det vil komme til at fungere:

»Jeg tror, at bankerne er dygtigere end lovgiverne her, så uanset hvordan man prøver at dele det op, vil bankerne finde en måde at låne penge mellem de to forskellige typer virksomhed. Og derfor vil man ikke nå ret meget med det.«

Borgerlig modstand mod opdeling

Hos de økonomisk borgerlige har forslaget ingen gang på jord.

»Det må være op til bankerne selv at vurdere, hvordan de vil lave deres organisation,« konstaterer Venstres Ulla Tørnæs.

Christina Egelund fra Liberal Alliance og Radikales Morten Helveg har svært ved at se, hvor skellet skal gå mellem almindelig bankdrift og investeringsbanker.

»Vi bør i stedet fortsætte med at stille skrappe krav til bankerne – solvenskrav med mere – for at sikre et velfungerende bankvæsen«, siger Morten Helveg, og det er Bendt Bendtsen (K) enig i:

»Jeg går ind for, at de systemiske banker skal have større polstringskrav end alle de andre. Men jeg er bange for, at en opdeling af banker kommer til at gå ud over dem, der skal låne penge i bankerne – små og mellemstore virksomheder.«

EU-Kommissionen har netop på baggrund af Liikanen-gruppens anbefalinger foreslået at forbyde de største banker at investere for deres egne midler. Det er et væsentligt mindre ambitiøst forslag, end Liikanen-gruppens anbefalinger, men har ikke desto mindre medført store protester fra finanssektoren. ♦

Hvad er din holdning?

Gå ind på hjemmesiden og giv din holdning til 16 spørgsmål, som er udviklet af DEO og NOTATs redaktion.

Så ser du også hvilke partier, der er mest enig med dig.

På hjemmesiden kan du også deltage i en konkurrence og vinde gavekort til rejser. Og du kan læse alt om den fælles patentdomstol og argumenter for og imod.

Den 25. maj er det dig, der bestemmer

hvaderdinholdning.dk

DEO EU-debat - mere spændende - mindre fastlåst
info@deo.dk - tlf. 70 26 36 66

SF alene for dansk tilslutning til EU-finanssskat

Jeppe Kofod (S) synes også skatten er en god idé – bare ikke for Danmark.

AF MICHAEL BIRKKJÆR LAURITSEN

FINANSSKAT. I 2011 foreslog EU-Kommissionen at indføre en lille afgift på finansielle transaktioner, altså på handel med aktier, obligationer og værdipapirer. Målet med en sådan skat skulle være at begrænse risikohandel på børserne, herunder computerstyrede højfrekvenshandlere.

Ifølge Kommissionen ville skatten indbringe et årligt provenu på over 400 mia. danske kroner og dermed tvinge finanssektoren til at bære en del af byrden for økonomiens genopretning.

Kommissionen opnåede dog aldrig flertal for forslaget, da Danmark og en række andre lande gik imod. Men i januar 2013 fik 11 lande, heriblandt Tyskland, Frankrig, Italien og Spanien, lov til at gå videre med et forstærket samarbejde om skatten.

Eneste bannerfører

Blandt de danske kandidater til EU-Parlamentet går imidlertid kun SF's Margrete Auken uden forbehold ind for en EU-skat på finansielle transaktioner:

»Det vil skabe et mere sundt og retfærdigt økonomisk system og samtidig begrænse risikoen for nye kriser,« siger Auken.

Skal Danmark støtte en EU-skat på finansielle transaktioner?

SF var i regeringstiden nødtvungen imod skatten, men det har partiets exit ændret på:

»Nu kan man jo sige, at man går ind for det igen. Vi har aldrig sagt, at vi ikke gik ind for det, men vi skulle jo være loyale mod regeringsgrundlaget, det er man nødt til.«

Loyalitet overfor regeringen

Socialdemokraternes Jeppe Kofod svarede også ja på spørgsmålet, men det er reelt blot en støtte til, at de 11 går videre med forstærket samarbejde. Loyalitet overfor regeringssamarbejdet er afgørende for Kofod, og derfor støtter han ikke en dansk tilslutning.

»Når en regering i Danmark, der består af to partier, har besluttet ikke at gå med i en europæisk finanssskat, så er det en dansk beslutning,« siger han, og afviser dermed skatten, men understreger samtidig:

»Som socialdemokrat går jeg ind for, at vi skal have en skat på finansielle transaktioner, der omfatter flest mulige lande.«

Et lignende argument har i flere år lydt fra De Radikale: At man ville støtte en fi-

nanssskat, hvis den var global. Ellers ikke.

Men partiets spidskandidat Morten Helveg Petersen er også mere grundlæggende imod hele idéen om en finanssskat.

»Det er min opfattelse, at en sådan skat på den ene eller den anden måde vil blive sendt videre til forbrugeren i form af højere priser,« siger han.

Og den konservative Bendt Bendtsen følger tæt efter:

»Jeg har samme holdning som regeringen. Så længe skatten ikke er global, vil handel og spekulation bare blive flyttet til andre steder. Jeg går i det hele taget ikke ind for nye skatter.«

Imod automatiske EU-indtægter – og selve konstruktionen

Rina Ronja Kari fra Folkebevægelsen mod EU kan godt følge regeringspartiernes skepsis overfor en skat, der kun omfatter EU. Men af lidt andre grunde:

»En EU-skat, hvor pengene ryger i EU's pengekasse, er en rigtig dårlig idé. Derimod er en international skat, hvor pengene bliver brugt til at understøtte u-landenes udvikling – som den oprindelige idé var – en god idé,« siger hun.

Liberal Alliances Christina Egelund og Dansk Folkeparti's Morten Messerschmidt er delvis enige med Rina Ronja Kari. De synes heller ikke, at EU skal blande sig i beskatning. Men de er også principielt imod idéen om en skat på transaktioner.

»Det er jo ikke kun finansfyrster, der handler med aktier i dag. Det er jo også pensionsopsparinger, og der er mange private, der gør det. Så de vil også blive ramt, og det vil føre til lavere vækst,« siger Morten Messerschmidt.

Og den analyse er Venstres Ulla Tørnæs ikke langt fra:

»Jeg vil ikke være med til at gøre det dyrere at være dansker og pålægge danskerne flere byrder. Heller ikke, hvis de handler med aktier.« ♦

Uenighed om selskabsskat bør fastsættes i EU

Alle partierne er enige om, at skattesvindler skal bekæmpes. Men ikke alle ønsker at bekæmpe det med en fælles selskabsskat.

AF RASMUS NØRLEM SØRENSEN

SELSKABSSKAT. EU-Kommissionen har anslået, at EU-landene hvert år mister 7.500 milliarder kroner i skatteindtægter, fordi mange virksomheder og privatpersoner flytter deres overskud til lande, hvor selskabsskatten er lav eller simpelthen lig nul. Det sker på både lovlig og ulovlig vis. Alle partier er enige om, at svindel og snyd skal bekæmpes, men om EU skal pille ved skattesatser, er der ikke enighed om.

Jeppe Kofod (S) er meget klar i mælet:

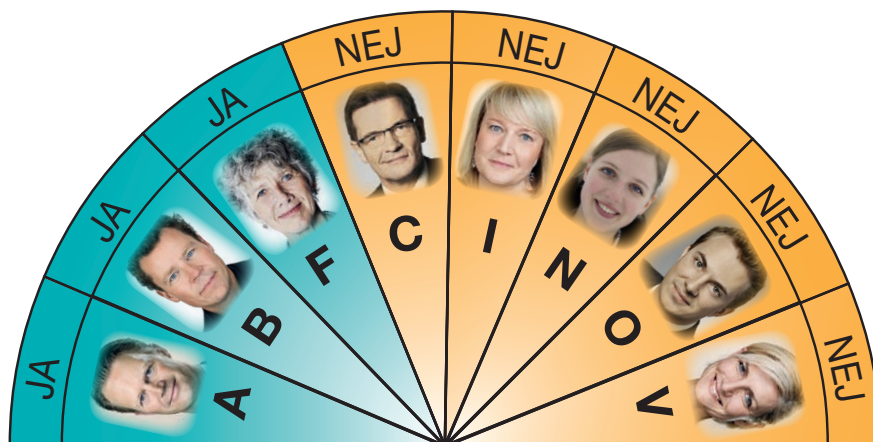
»Jeg mener, der skal være en minimum selskabsskat, eller faktisk endnu bedre, en fælles skattebase for selskaber. Ellers er der jo muligheden for, at forskellige fradragmuligheder kan udhule en formel skattesats.«

Margrete Auken (SF) mener også, at et fælles niveau for selskabsskat kan modvirke skattespekulation. Men det har også en anden vigtig funktion:

»Vi skal sikre, at medlemslandene samarbejder i stedet for at konkurrere om at sænke skatten for at tiltrække virksomheder.«

De Radikale er på samme linje

»Det nytter ikke noget, at landene konkurrerer med hinanden om at tilbyde virksomheder de bedste skattemæssige

fordele, det bliver et ræs mod bunden,« lyder advarslen fra Morten Helveg Petersen (R).

Logisk at undgå høj skat

Det konkrete forslag om en fælles skattesats, der er blevet fremsat af den europæiske fagbevægelse (EFS), går på en sats på 25%. Altså en højere selskabsskat end i både Danmark og mange andre lande. Det er en af grundene til, at Ulla Tørnæs (V) afviser forslaget:

»Jeg vil ikke være med til at pålægge erhvervslivet flere byrder. Det koster arbejdspladser.«

Bendt Bendtsen (K), der som konservativ er i valgforbund med Venstre, er modstander af forslaget af mere principielle grunde: »Skatter bør være op til nationalstaterne«, siger han.

Det er også Rina Ronja Kari's (FB) klare princip: »EU skal bare holde sig helt fra de der skatter,« er den korte version af hendes melding. EU har ikke demokratisk legitimitet til at træffe den slags beslutninger, lyder argumentet. Idéen om at harmonisere skattesatser på internationalt niveau, er hun derimod ikke afvisende over for.

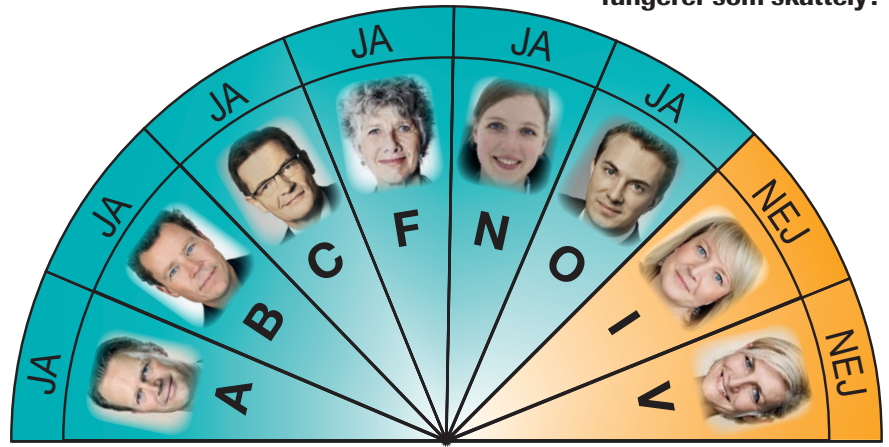
Ingen nationale vinkler

Her er det måske overraskende, at det nationale ikke er Morten Messerschmidt's (DF) anke mod idéen. »Det vil ikke skabe nogen bedre konkurrencesituation at have en fælles selskabsskat, for der er stadig så mange regler, der vil være forskellige. Hvad kan der trækkes fra, hvordan skal der aflægges regnskab, hvilken moms skal man betale? Så det er en illusion at forestille sig, at blot fordi man får en fælles selskabsskat, så får man mere ensartede erhvervsvilkår i EU,« lyder analysen.

Liberal Alliances spidskandidat Christina Egelund pointerer som den eneste, at de ikke ser det store problem i, at virksomheder optimerer deres økonomi: »Vi går ikke ind for snyd – loven skal selvfølgelig overholdes. Men vi mener, at man skal have lov til at placere sit overskud der, hvor det er mest fordelagtigt. Det er jo helt almindelig, menneskelig adfærd.« ♦

Skattely-lande skal sættes under pres

En lang række lande både i og udenfor Europa fungerer som skattely. Det skal der slås hårdt ned på, mener et flertal af spidskandidaterne.

AF RASMUS NØRLEM SØRENSEN

SORTLISTNING. En af udfordringerne ved at bekæmpe skattely er manglende udveksling af skatteoplysninger mellem landene. EU-lande som Østrig og Tyskland kæmper sammen med Schweiz for at værne om retten til "bankhemmeligheder".

EU-Kommissionen har foreslået, at man sortlister de lande, der ikke vil dele skatte- og bankoplysninger. En sådan sortlistning kan også omfatte lande uden for EU.

Men det mener Ulla Tørnæs fra Venstre er en dårlig måde at håndtere problemet på:

»Hvis det er med henblik på sanktioner, så er jeg ikke tilhænger af det. Det kan man ikke. Hvordan skulle man gøre det?«

Liberal Alliance er også skeptiske:

»Vi går ind for åbenhed, men vi synes ikke, at EU eller de enkelte lande skal lave den slags lister. Journalister eller borgere kan lave ligeså mange lister, de vil, men det er ikke myndighedernes rolle« er holdningen hos spidskandidaten Christina Egelund.

Klar med sort bog

De øvrige partier mener, at der er gode grunde til at tage skrappe midler i brug.

»EU skal helt bestemt sortliste lande, der fungerer som skattely. Det hjælper

ikke, at vi har nogen, der nasser på fællesskabet. Sådan en liste kan bidrage med, at skattely bliver udelukket fra EU og fra fællesskabet.«

Så kontant er vurderingen fra den konservative Bendt Bendtsen, der nærmest tager ordene ud af munden på Morten Helveg Petersen (R).

Det er også holdningen hos Jeppe Kofod (S), der tilføjer:

»Vi skal om nødvendigt også indføre straffold eller lignende sanktioner. Det bør reelt være sådan, at skattely-lande bliver afskåret fra at handle på verdens største marked, nemlig EU.«

Margrete Auken er enig i den udmelding, men mener man kunne gøre endnu mere:

»I SF foreslår vi, at vi også sortlister bestemte selskabskonstruktioner i bestemte lande. En sortlistning af lande er god, men vi skal være meget mere aggressive overfor skattesvindlerne,« supplerer hun sin socialdemokratiske kollega.

En opgave for EU

EU-kritikerne i Dansk Folkeparti og Folkebevægelsen mod EU er helt med på, at EU bør smide fløjshandskerne i kampen mod skattely.

Men indsatsen skal ikke stoppe ved EU's grænser, mener Rina Ronja Kari (FB):

»Jeg ved, at USA har fået presset nogle småstater rundt om i verden, som

har været særlig slemme som skattely, og det synes jeg også EU kan gå aktivt ind i. Og sortlistning er en god måde at gøre det. EU skal ikke gøre det alene, men det er et godt sted at starte.«

»Hvis EU kan gøre noget for at begrænse skattesnyd, skal de se at komme op i omdrejninger,« slår Morten Messerschmidt (DF) fast.

»Men man skal huske på, at det altså er EU's regler om dobbeltbeskatning, som i vidt omfang bliver anvendt til at slippe for at betale skat. Det ville være dejligt, hvis EU ville få ryddet op efter sig selv i den sammenhæng.« ♦

Den frie bevægelighed sejrer

Trods en ophedet debat om social dumping og velfærdsturisme er det kun Dansk Folkeparti og Folkebevægelsen mod EU, som ønsker at begrænse den frie bevægelighed.

AF JESPER VESTERMARK KØBER

BEVÆGELIGHED. Retten til fri bevægelighed står helt centralt i EU's traktater. Samtidig har krise og høj arbejdsløshed i nogle lande medført, at et voksende antal europæere hvert år flytter over grænserne efter arbejde. Da der er store forskelle mellem landenes løn- og arbejdsvilkår, har det medvirket til social dumping, altså at udenlandsk arbejdskraft underbyder de danske lønninger og arbejdsvilkår.

Velfærdsydelse til udlændinge og problemer med social dumping har sat spørgsmålstegn ved, om den frie bevægelighed skal gælde uden begrænsninger.

Langt de fleste partier fastholder al ligevel, at den frie bevægelighed er en god idé.

»Den frie bevægelighed er kernen i det indre marked. 500.000 danske arbejdspladser er afhængige af det«, siger

Venstres spidskandidat Ulla Tørnæs til NOTAT. Bendt Bendtsen (K) er enig:

»Fri bevægelighed har vi kendt i en årrække som noget, der har gavnet alle. Den har bidraget med vækst og velstand«.

Social dumping

Til venstre for midten er man heller ikke skræmt væk af debatten om velfærdsydelse – her fastholder Radikale, SF og Socialdemokraterne, at fri bevægelighed er en god idé.

Men den sociale dumping vækker bekymring:

»Vi har så stor glæde af den frie bevægelighed. Der hvor der kommer pres i øjeblikket, det er den sociale dumping. Vi har arbejdsgivere, der udnytter billig og desperat arbejdskraft til at give mindre i løn«, lyder det fra SF's Margrete Auken.

Hun bakkes op af Jeppe Kofod (S), der foreslår en anden tilgang:

»Social dumping kan vi kun begrænse ved at give arbejdsmarkedet og fagforeningerne muligheder for at sikre, at når et menneske kommer for at arbejde i et andet land, så sker det på lige vilkår med dem, der bor i landet«.

De Radikale er enige i, at der skal sættes ind overfor social dumping, men at det ikke må være på bekostning af den frie bevægelighed.

Bekymring over social dumping finder man også hos Folkebevægelsens Rina Ronja Kari. Men for hende er netop dumping den store anke mod fri bevægelighed.

»Den måde som EU fortolker arbejdskraftens frie bevægelighed på, er en ekstrem udvidelse af den frie bevægelighed, som fører til social dumping og har mange skadevirkninger«.

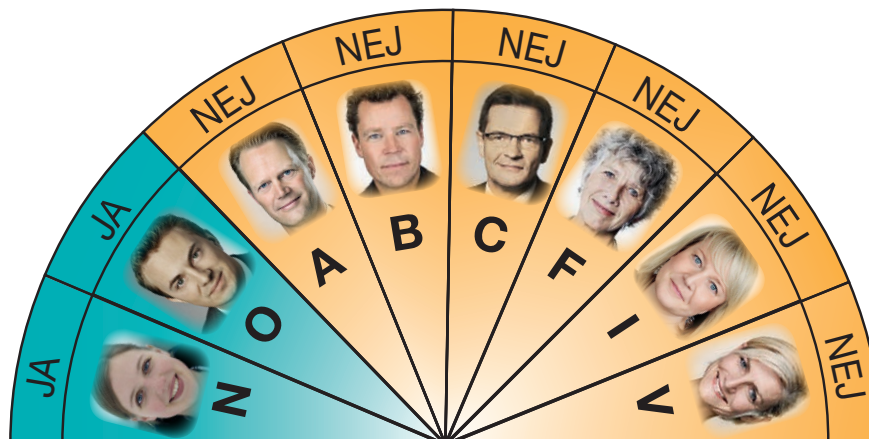
Velfærdsrettigheder

Hos Liberal Alliance er spidskandidat Christina Egelund ikke interesseret i at sætte bremseklokker for arbejdstagernes vandringsret, tværtimod. Men hun har et forslag til, hvordan man kan løse problemet med velfærdsydelse:

»Vi vil kæmpe for, at det enkelte medlemsland fastlægger principperne for tildeling af velfærdsydelse – også selvom det kræver en traktatændring. Vi har selv en målsætning om et princip, der hedder, at udenlandske arbejdstagere skal tegne en sundhedsforsikring og have boet i Danmark som selvforsørgende i 5 år, før de kan hævde velfærdsydelse«, siger hun.

Problemet med velfærdsydelse er ifølge Morten Messerschmidt (DF), at EU-Domstolens indflydelse på dansk lovgivning er for stor. Ligesom Rina Ronja Kari ser han en begrænsning af den frie bevægelighed som eneste løsning. ♦

Skal den frie bevægelighed for arbejdskraft i EU begrænses?

Sociale rettigheder deler vandene

En traktatændring, der sætter sociale rettigheder over konkurrenceregler, har længe været et krav fra den europæiske fagbevægelse. Spørgsmålet splitter både rød og blå blok.

AF JESPER VESTERMARK KØBER

RETTIGHEDER. Siden 2008 har den europæiske fagbevægelse ETUC uden held forsøgt at få en social klausul indskrevet i Lissabon-traktaten. Den skal sikre, at sociale rettigheder får forrang for konkurrenceregler i sager ved EU-Domstolen.

Socialdemokraternes Jeppe Kofod bakker op om forslaget:

»Det er afgørende, at man som arbejdstager har ret til ordentlige arbejdsmæssige og sociale forhold og til en ordentlig løn. Det er vigtigt at sikre politisk, så det ikke er markedet, der dikterer, hvordan det skal være«, siger han.

Det kan Rina Ronja Kari fra Folkebe-

vægelsen godt stå inde for, men hun tvivler på, at en klausul er realistisk:

»Vi kan vedtage nogle lappeløsninger i Parlamentet, og det vil jeg gerne bakke op om at gøre. Men den grundlæggende idé om, at arbejdskraftens og kapitalens frie bevægelighed er det vigtigste, står helt utvetydigt fast i traktaten, så det kan vi ikke gøre noget ved«, siger hun.

SF's Margrete Auken afviser helt at traktatfæste en social klausul:

»Jeg vil være nervøs for, at sådan en klausul bliver brugt til selvbeskyttelse mod de andre. Vi skal til gengæld arbejde med kraft for, at vi får så gode vilkår som muligt i udstationeringsdirektivet, vikardirektivet og i håndhævelsesdirektivet«.

Morten og Morten tvivler

For Morten Helveg Petersen (R) er det ikke et spørgsmål, der kan besvares entydigt.

»Det må afhænge af de konkrete omstændigheder i en gældende situation, hvilke hensyn, der skal veje tungest«, siger den radikale spidskandidat. Morten Messerschmidt er også i tvivl.

»Jeg synes jo i udgangspunktet, at EU skal holde nallerne væk fra sociale spørgsmål og fokusere på at få varerne til at flyde over grænserne. Når jeg så alligevel vil svare ja til spørgsmålet, så handler det om, at man skal have EU til at overholde de nationale sociale regler«, siger han.

De sociale rettigheder er nationale

Hos Liberal Alliance er der ingen tvivl. Enhver begrænsning af det frie marked er en dårlig idé.

»I Liberal Alliance synes vi, at det frie marked er en rigtig god regulator til at finde det rigtige leje. Derfor mener vi ikke, at EU skal blande sig i konkurrencen«, siger hun. Ulla Tørnæs (V) ønsker heller ikke politisk indblanding på det område.

Bendt Bendtsen (K) mener slet ikke, at EU er rette forum at sikre sociale rettigheder i:

»Det sociale område er noget, som hellere skal behandles i de nationale parlamenter. Det mener jeg ikke, vi skal have EU til at blande sig i. Det indre marked er det vigtigste – resten klarer vi via Socialministeriet i Danmark«, siger han. ♦

Skal EU vedtage, at sociale rettigheder kommer før konkurrenceregler?

Skal EU arbejde for, at hvert land fastsætter en mindsteløn?

EU skal ikke lovfæste mindsteløn

EU skal ikke arbejde for, at hvert land fastsætter en mindsteløn ved lov. I stedet skal arbejdsmarkedets parter bevare retten til selv at forhandle løn og arbejdsvilkår, mener samtlige spidskandidater.

AF JESPER VESTERMARK KØBER

LØN. I mange år har man i EU diskuteret mulighederne for politisk at fastsætte en mindsteløn i hvert medlemsland. Målet ville være at mindske uligheder mellem landene, og på den måde begrænse social dumping.

Men hvis det står til de danske kandidater, har et sådan forslag ingen gang på jord. De er alle glade for den danske model, hvor arbejdsmarkedets parter selv fastsætter lønnen.

»Vi skal huske, at i de lande, hvor der er en mindsteløn, er der ingen konfliktret. Jeg går ind for at fastholde den model, som både arbejdsgivere og fagforeninger i Danmark siger, er den rigtige«, lyder det fra Bendt Bendtsen (K). Og hele resten af det politiske spektrum er enige.

Rødt ja til mindsteløn i andre lande
Margrete Auken (SF) og Jeppe Kofod (S) anerkender dog, at mindsteløn kan være fornuftigt nok i andre lande. Bare ikke i Danmark.

»På samme måde som der skal være respekt for de forskellige velfærdsmodeller i EU, så skal der også være respekt for de forskellige arbejdsmarkedsmønstre«, siger Jeppe Kofod.

»I lande hvor der er lovgivning, og der er mindsteløn, der må vi se til at den bliver tilstrækkelig høj. Dem der har en mindsteløn skal have en acceptabel løn, som man kan leve af«, lyder det fra Margrete Auken.

Borgerlige for den danske model

De borgerlige partier er også godt tilfredse med, at staten ikke blander sig.

»Vi har et rigtig godt system i Danmark, hvor arbejdsmarkedets parter selv fastsætter lønnen. Grundlæggende mener vi jo, at staten og politikerne skal blande sig mindst muligt. Civilsamfundet og markedet skal fylde mere«, mener Christina Egelund fra Liberal Alliance.

Morten Helveg Petersen (R) og Ulla Tørnæs (V) står også fast på, at EU ikke skal udfordre de modeller, som findes i de enkelte medlemsstater.

»Hvis man fastsætter en minimumsløn

eller man almengør en overenskomstaftale, så mener jeg, at man er inde og ændre ved noget, der er fuldstændig fundamentalt for den danske model. Og det vil vi ikke være med til«, siger Ulla Tørnæs.

EU skal ikke blande sig

Hos EU-skeptikerne ønsker man heller ingen indblanding fra EU:

»Jeg synes ikke, at EU skal blande sig i vores lønninger. Det ved jeg godt, at de gør allerede. Så sent som i går stemte jeg om en rapport, hvor vi kom med nogle anbefalinger til landenes lønniveauer, så der mener jeg EU skal blande sig fuldstændig uden om«, lyder det fra Morten Messerschmidt (DF). For Folkebevægelsens Rina Ronja Kari handler det om manglen på folkeligt mandat:

»Hvis vi indfører det ved EU-lov, så mangler vi den folkelige opbakning og den demokratiske debat om det. Og det vil være katastrofalt.« ♦

Opbrud i Europapolitikken

Dansk Europapolitik befinder sig ikke længere der, hvor den plejede, lyder en analyse af partiernes svar på valgets store spørgsmål.

AF STAFFAN DAHLLÖF

ANALYSE. Avislæsere, radiolyttere og TV-seere har kunnet se det komme. Der er opbrud i den danske EU-politik.

Kun De Radikale og Venstres medlemmer af EU-Parlamentet står helhjertet bag de for længst vedtagne regler om EU-borgernes rettigheder i Danmark, herunder den omstridte ret til at modtage børnecheck, selvom børnene ikke bor i Danmark.

Konservative og Venstre – på Christiansborg – forsvare det, de ser som en moralsk og politisk ret til at efterprøve og måske endda bryde EU-lov. Argumentet er, at EU ikke skal være en "social union".

Landets socialdemokratiske statsminister går i og for sig ind for, at gældende EU-lov skal overholdes – sådan da. Men ikke ligefrem med entusiasme, for måske kan man alligevel finde en vej udenom.

For SF og Enhedslisten er hovedbudskabet, at problemet slet ikke er velfærdsturisme, men social dumping. SF har stillet

sig bag Enhedslistens krav til regeringen om arbejdsklausuler, altså danske overenskomster ved offentligt byggeri.

Valgkamp i politikken

Meget tyder på, at Folketingets fem "japartier" ikke længere automatisk forsvare al EU-politik, blot fordi det overordnet set er i Danmarks interesse at sidde med ved bordet. Det billede bekræfter spidskandidaternes svar på NOTATs 16 spørgsmål. Den danske EU-politik i dag kan nok bedst beskrives som tøvende.

Da udenrigsminister Martin Lidegaard (R) på et møde med den udenlandske presse i København blev spurgt, om regeringen har opgivet at få lavet en europapolitisk aftale mellem de traditionelt EU-positive partier, svarede han:

»Som enhver kan se, har vi ikke det nemmeste forhandlingsklima for tiden. I og for sig tror jeg, at forskellen mellem de pro-europæiske partier er lille, men lige nu er der gået valgkamp i det.«

Sagt på en anden måde, så er den po-

litiske debat op til valget blevet en hæmsko for at føre den politik, som partierne ellers ville blive enige om.

Modstand og mærkesager

Den nye skepsis eller forsigtighed viser sig måske tydeligst i synet på, om EU skal have flere fælles regler om medlemslandenes finanslove.

Det er der ingen, der ønsker – undtagen SF's Margrete Auken. Hun begrundet sit ja med, at EU også har brug for en fælles, aktiv investeringspolitik.

Der er i det hele taget meget lille tilslutning fra de danske spidskandidater til ethvert initiativ, som lugter af mere overstatslig styring eller fælles europæiske løsninger. Kun SF, De Radikale – og Folkebevægelsen! – går ind for en fordeling af flytninge mellem medlemslandene.

Og der er næsten fuld enighed om de spørgsmål, der vedrører danske mærkesager. Spidskandidaterne siger i stor stil ja

fortsættes næste side...

...fortsat

til at gå foran med skrappe klimamål, ja til et fælles energinet, ja til nationalt at kunne forbyde dansk dyrkning af GMO'er, og nej til at fastsætte en mindsteløn ved lov.

Venstre alene om særdomstole

At et mønster er i opbrud, viser sig også i de uddybende svar på NOTATS spørgsmål om forhandlingerne mellem EU og USA om en handels- og investeringsaftale. Kun Venstre og Liberal Alliance er parate til at acceptere lavere forbruger- og miljøstandarder for at få skabt et indre marked tværs over Atlanten.

Og Venstre er alene om entydigt at ville acceptere særdomstole til beskyttelse af investorer ("Investor-State Dispute Settlements") i en sådan aftale.

De Konservatives Bendt Bendtsen siger nej til særdomstole – en holdning, han i øvrigt deler med den tyske regering. Den danske regering har ikke rigtig nogen holdning i den sag.

Del jer efter anskuelser

Til gengæld trækkes fronterne op, når det gælder regulering af banker, skat på finansielle transaktioner, fælles selskabsskat og sortlistning af skattely. Her får den traditionelle venstre-højre skala en rolle. Partierne deler sig i højere grad end tidligere efter anskuelser eller ideologi – ønsker man mere eller mindre marked, mere eller mindre politisk styring og så videre. Det har på sin vis erstattet det mere overordnede spørgsmål om ja eller nej til EU-samarbejdet.

Til dette noget rodede billede hører også de mange helgarderede svar fra Socialdemokraternes spidskandidat Jeppe Kofod. Det kan selvfølgelig være et udtryk for en reel usikkerhed omkring, hvad han eller partiet mener. Men det skal nok også læses som et ønske om ikke at indtage en anden holdning end den regeringen har, eller kan komme til at indtage på et senere tidspunkt. ♦

Et nyt og mere kritisk Parlament

Venstrefløjen går frem – og det samme gør den nationalistiske højrefløj. Prognoser peger på et mere EU-skeptisk Parlament efter valget den 25 maj.

AF STAFFAN DAHLLÖF

ANALYSE. Der er tre klare tendenser i opinionsmålingerne og analyserne fra tænketanken Pollwatch2014.eu, der er knyttet til organisationen og hjemmesiden Votewatch:

For det første ser EU-Parlamentets store borgerlige partigruppe EPP, også kaldt kristendemokraterne, med Bendt Bendtsen som eneste danske medlem, ud til at tabe op til 60 af sine i dag 274 pladser. Socialdemokraterne (S&D-gruppen) går frem, om end ikke markant, og havner ligesom EPP på omkring 213 mandater.

For det andet vokser venstrefløjsgruppen (GUE), som Folkebevægelsen tilhører, kraftigt med nye græske, italienske og portugisiske mandater. GUE kan blive Parlamentets fjerde, måske tredje største gruppe i konkurrence med den liberale ALDE-gruppe, hvor blandt andre danske Venstre indgår.

Til sidst bliver partier udenfor grupperne (i Parlamentet forkortet NI – Non Inscrits) mere end fordoblet, fra 32 til måske 90 pladser.

De fremstormende partier er dels de højreradikale eller måske endda fascistiske partier som Jobbik i Ungarn og

Gyldent Daggry i Grækenland. Men det er også partier, der spiller på den samme euro-skeptiske boldbane, som Front Nationale i Frankrig, Frihedspartiet i Holland og Østrig og en række mindre højrefløjspartier.

Til de gruppeløse hører også den italienske komiker Beppo Grillos' Femstjernede Bevægelse, som er vanskelig at placere politisk, og de borgerlige tyske euromodstandere i Alternative für Deutschland, som ventes at få en eller to pladser.

Derudover ser de etablerede EU-kritikere som britiske UKIP og Dansk Folkeparti ud til at få et godt valg.

Hvordan de nye EU-parlamentarikere kommer til at organisere sig, og hvordan de bliver mødt af de etablerede partigrupper, siger opinionsmålinger og prognoser ikke noget om.

Det eneste nogenlunde sikre er, at der vil komme mere kritik end nogensinde før fra EU-Parlamentet. Både af EU-samarbejdets former og dets indhold. ♦

ILLUSTRATION: PERNILLE Z. NYGAARD

"Verdens mest åbne forhandlinger"

End ikke med aktindsigt kan almindelige borgere blive klogere på EU's forhandlinger med USA om en frihandelsaftale. Men er man lobbyist, behøver man ikke spørge.

AF KENNETH HAAR

LOBBYKLUMMEN. Da EU-kommissæren for handel Karel de Gucht i februar besøgte Danmark, kom han uopfordret ind på et af de emner, der har været i centrum for debatten om forhandlingerne om en frihandelsaftale mellem EU og USA: Hemmelighedskræmmeriet.

Det fordækte spil betyder, at offentligheden kun kan få en smule indblik i, hvad der foregår, hvis uidentificerede gerningsmænd og -kvinder lækker hemmelige dokumenter om EU's ønsker til en aftale.

Den offentlige kritik af hemmelighedskræmmeriet rammer et ømt punkt, så kommissær de Gucht gør sig en del anstrengelser for at mane den i jorden.

»Åbenheden omkring forhandlingerne er på et historisk niveau«, proklamerede den belgiske EU-mand stolt til en velbesøgt konference arrangeret af Udenrigsministeriet.

Set fra min arbejdsplads i lobbyovervågnings-organisationen Corporate Europe Observatory (CEO) er det en mystisk udmelding. Vi har simpelthen ingen anelse om, hvad det er for en åbenhed, han snakker om. Vi oplever ikke noget tiltag til åbenhed, der er værd at snakke om. Det kniber lige så meget med den, som det har gjort hele

tiden. Med undtagelse af åbenheden over for erhvervslivet. Der er der vist ingen smalle steder.

Invitation til erhvervslivet

I forløbet op til vedtagelsen af EU's (hemmelige) forhandlingsmandat holdt Kommissionen 119 møder med repræsentanter for erhvervslivet, angiveligt for at få mere at vide om, hvad erhvervslivet vil have ud af det hele. Så CEO ansøgte for måneder tilbage Kommissionen om aktindsigt for at få at vide, hvad der blev sagt på møderne, og hvilke dokumenter, der blev udvekslet. Det fik vi ikke meget ud af. Efter ti måneders ventetid fik vi dokumenter fra 44 møder, altså omtrent en tredjedel af det samlede tal, og af de 44 dokumenter var 39 kraftigt censurerede.

Den oplevelse blev nu alligevel overgået i marts, da vi fik svar på en anmodning om dokumenter vedrørende det såkaldte "High Level Regulatory Cooperation Forum" (HLRCF). Det er et officielt samarbejde mellem EU og USA om "regulering". Det vil sige om fødevarerstandarder, godkendelse af kemikalier og meget mere.

Tanken er, at HLRCF skal blive til et ambitiøst samarbejdsprojekt, hvor myndigheder på begge sider af Atlanten i fællesskab laver en plan for fælles

En god måned for:

Nye svingdørspolitikere

Tidligere EU-politikere og topembedsmænd får ofte gode stillinger i lobbyfirmaer. Det kaldes "at gå gennem svingdøren". Op til valget er der kommet fokus på blandt andre Karin Riis-Jørgensen, der sad 15 år i Parlamentet for Venstre og kort efter sin periodes udløb i 2009 blev ansat i lobbyfirmaet Kreab. Her hjælper hun, efter eget udsagn, med at skabe dialog mellem sine klienter og EU's beslutningstagere.

En dårlig måned for:

EU's fødevareragentur

EU-Parlamentet har i starten af april pålagt EFSA (European Food Safety Authority) at få løst sine problemer med interessekonflikter. I 2013 blev det dokumenteret, at 59% af EFSA's ansatte forskere, der har til opgave at kontrollere fødevarerindustrien, har økonomiske interesser i eller forbindelser til private virksomheder i samme branche.

Læs mere om historierne på:
www.corporateeurope.org

regler. Det er hård kost for de, der frygter amerikanske standarder for kemikalier eller GMO i Europa. Særligt fordi EU's planer for samarbejdet er udviklet i tæt samarbejde med to store erhvervslobbyorganisationer, Business-Europe og US Chamber of Commerce.

Blandt andet derfor ville vi gerne vide mere om det seneste store møde i HLRCF, men Kommissionen måtte melde pas. Den offentlige del af det seneste møde stod det private foretagende US Chamber of Commerce for, og Kommissionen havde ikke de efterspurgte dokumenter. Dem måtte vi bede handelskammeret om, lød svaret. Og så er det først, det bliver rigtig svært at bane vejen for åbenhed. ♦

Klummeskribenten Kenneth Haar er researcher i Corporate Europe Observatory, der fungerer som vagthund overfor lobbyisme i Bruxelles.

"Ophuggeren" fra Firenze

Udfordringen for Italiens nye premierminister Matteo Renzi er at opretholde et stabilt politisk flertal. Det bliver han nødt til, hvis Italien skal trækkes ud af det økonomiske dødvande.

AF ASGER BLOM

LANDEFOKUS. Den 12. marts i år præsenterede Italiens nye blot 39-årige premierminister Matteo Renzi fra det store centrum-venstreparti Partito Democratico sit reformprogram for landet. Det blev gjort med snesevis af farverige diagrammer på storskærm. Ny mand, ny stil.

Få dage forinden havde han sikret sig en væsentlig sejr ved at skaffe flertal for en omstridt ændring af den italienske valglov. Den væsentligste ændring består i at give den koalition, der bliver størst ved valget, en til-lægspræmie i form af ekstra mandater. Hvis koalitionen når op på 37 procent af stemmerne, er den sikret 340 ud af de 630 pladser. Hermed bliver det lettere at opnå et regeringsflertal, hvilket betyder et mere stabilt politisk system end i de seneste turbulente år.

Reformprogrammet, som Renzi fremlagde midt i marts, er omfattende, men ikke specielt detaljeret. Til gengæld nævner det tidsfrister for implementeringen.

Renzi vil blandt andet reformere den offentlige forvaltning og skabe færre lokale enheder, bekæmpe korruption og afskaffe det italienske overhus. Men også en strømlining af lovgivningsprocessen, salg af dyre ministerbiler, lavere selskabsskat for små virksomheder og betaling af det offentlige gæld på 68 milliarder euro til private virksomheder er nævnt i reformprogrammet.

Styr på finanserne

Renzi's reformer er ikke gratis. Effektiviseringer og besparelser skal ifølge reformprogrammet bringe budgettet et stykke ad vejen, men uden en bedre beskæftigelse hænger det ikke sammen for Renzi.

Han erkender, at det forventede offentlige budgetunderskud risikerer at stige fra de for-

udsete 2,5 procent til 3 procent og dermed øge Italiens i forvejen alt for store offentlige gæld.

Den politiske dimension

Ved at sikre sig flertal for den nye valglov, har Renzi bevist sit politiske talent. Men afstemningen afslørede samtidig de farer, der lurar. Han har ingen faste koalitions partnere, og der mangler en del stemmer fra hans eget parti's venstrefløj.

I øjeblikket samarbejder Renzi hen over midten med Mario Monti's borgerliste og et mindre centrum-højre parti, der er udskilt af Berlusconi's tidligere parti, "Casa della Libertà". Beppe Grillo's 5-stjernede protestbevægelse har man ikke kunnet bygge et flertal på. Det er usikker sejlads, og valget til EU-Parlamentet den 25. maj imødeses med spænding som en strømpil for, hvor sikkert Renzi sidder i sadlen.

Håb for fremtiden

Renzi's politik betyder et brud med hans tre forgængere på posten: Silvio Berlusconi, hvis hovedformål var at sikre sine egne interesser i enhver henseende, Mario Monti, der især sigtede efter at bevare Italien i euroen gennem en streng sparekurs, og Enrico Letta, der nok mildnede Monti's kurs, men meget forsigtigt balancerede mellem besparelser og budgetudvidelser.

Renzi's program sigter imod radikale, kvalitative ændringer af det nedslidte land og rokker ved ondets rod, politik og forvaltning. Ikke uden grund bærer han tilnavnet "Ophuggeren".

Der er således håb om fremdrift, men spørgsmålet er om politikerne, der bestemmer landets vilkår, er klar til og i stand til at lave om på deres egne. ♦

Asger Blom er ekspert i italienske forhold. Han har arbejdet 12 år som oversætter af blandt andet italiensk i EU's Ministerråd.

ITALIEN

Befolkning: ca. 60 mio. (2013)
(DK ca. 5,5 mio.)

Areal: 301.338 km² (DK: 43.561 km²)

BNP pr. indbygger ved købekraftsparitet:
162.800 kr. (2013 estimeret)
(DK 207.900 kr. 2013 estimeret)

Stemmer i EU's Ministerråd: 29
(Danmark: 7)

Medlemmer af EU-Parlamentet: 72
(Danmark: 13, Tyskland 99)

Italiens historie

AF SVEN SKOVMAND

Indtil omkring 1800 var Italien delt i et utal af stater, der havde forskellige love og toldsatser. Men da Napoleon erobrede landet, ryddede han op i disse forhold.

Det udnyttede statsministeren i den lille stat Sardinien-Piemonte i det nordlige Italien, Cavour. Han fik i 1857 et militært samarbejde med Frankrig, som førte til, at Østrig afstod det meste af Norditalien.

Som betaling fik Frankrig byen Nice og den del af Savoyen, der lå vest og sydvest for Schweiz. Det skete efter en folkeafstemning, hvor kun 235 stemte nej.

Denne svindel ophidsede Garibaldi, der var født i Nice. Han sejlede med tusind frivillige til Sicilien og Syditalien, som faldt uden modstand, hvorefter Garibaldi overlod området til den italienske konge.

Under Første Verdenskrig støttede Italien vestmagterne og fik efter krigen Venezia-området og Sydtyrol. Det skete på initiativ af Mussolini, der få år senere tog magten i Italien med støtte af den italienske konge.

I Anden Verdenskrig gik Italien sammen med Tyskland, men hæren klarede sig så dårligt, at den skabte store problemer for tyskerne. Da allierede styrker i 1943 gik i land i Italien, blev Mussolini styrtet.

Krigen havde styrket partierne til venstre, og kommunisterne stod især stærkt i Norditalien. Men med støtte af USA lykkedes det det kristelige demokratiske parti at regere indtil 1983. Siden da har skiftende grupper og partier haft magten. ♦

Om to år vil man kunne se bilernes baglygter

Et EU-direktiv har ført til, at nye biler i Danmark ikke automatisk tænder baglygterne, sådan som de ellers har gjort siden 1990. Direktivet kræver nemlig kun, at forlygterne tændes automatisk, og det har i tåget vejr ført til ulykker, hvor biler er kørt ind i hinanden.

EU erkender nu, at der er begået en fejl. Man kræver her efter, at bilerne skal have følere, der automatisk kan slå baglygterne til, når vejret kræver det. Men det får først virkning fra den 30. juli 2016 for biler og fra 2018 for lastbiler.

Lempelse af bakkeregulering

Erosion på bakkede marker betragtes normalt ikke som et problem i Danmark. Men det er det i bjergrige områder, og EU har derfor vedtaget et direktiv, der forbyder pløjning i visse områder i vinterhalvåret.

I februar 2014 blev direktivet gjort til lov i Danmark, hvor det skulle omfatte alle marker, hvor der var en stigning på mindst 12 procent. Det ville gælde omkring 1000 hektar, hvad der førte til kraftige protester.

Mød din EU-kandidat

Kom og hør panelet med de 8 partier fortælle, hvordan de vil løse de store udfordringer i Europa.

- Hjørring:** torsdag den 24. april på Hovedbiblioteket
Aalborg: mandag den 28. april på Hovedbiblioteket
Kolding: tirsdag den 29. april på Uddannelses Centeret
Vejle: onsdag den 30. april på Hovedbiblioteket
Holstebro: mandag den 5. maj på Hovedbiblioteket
Aarhus: tirsdag den 6. maj på Hovedbiblioteket
Esbjerg: onsdag den 7. maj på Hovedbiblioteket
Randers: torsdag den 8. maj i Fritidscenteret
Svendborg: mandag den 12. maj i Borgerforeningen
Odense: tirsdag den 13. maj hos Fyens Stiftstidende
Næstved: onsdag den 14. maj i Grønnegades Kaserne
Helsingør: mandag den 19. maj på Helsingør Kulturværft
Roskilde: tirsdag den 20. maj på Hovedbiblioteket
Køge: onsdag den 21. maj i Teaterbygningen
Holbæk: torsdag den 22. maj på Hovedbiblioteket
- Alle møder er kl. 19.00-21.15.

Det er gratis at deltage, men tilmelding ønskes på www.deo.dk
 Blandt deltagerne trækkes der lod om rejser til Bruxelles.

TILMELD DIG PÅ deo.dk

DEO EU-debat - mere spændende - mindre fastlåst
 info@deo.dk - tlf. 70 26 36 66

Landmændenes protester har nu fået fødevareminister Dan Jørgensen til at indskrænke kravet til 245 hektar. Han nægter derimod at tillade pløjning indtil 1. december, sådan som det er tilladt i Tyskland. Han frygter, at det vil føre til, at Danmark skal betale landbrugstilskud tilbage til EU.

Europæisk bankunion møder stærk kritik

Torsdag den 20. marts 2014 vedtog EU-Parlamentet det forslag til en bankunion, som efter planen skal træde i kraft til november 2014.

Forslaget går ud på, at der skal oprettes en fond til redning af nødlidende banker på cirka 400 milliarder kroner, som bankerne skal skaffe pengene til over en 8-årig periode. Til gengæld skal et EU-banktilsyn holde øje med bankerne og i givet fald kunne lukke dem, hvis de drives uansvarligt.

Reglen skal gælde i eurolandene, men kan også tiltrædes af andre lande herunder Danmark. Det er dog tvivlsomt, om Danmark går med, for der er stærk kritik af ordningen.

I Financial Times siger Wolfgang Münchau, at behovet for støtte i en krise vil være cirka hundrede gange så stort som de 400 milliarder, der regnes med. Og i Børsen advarer professor Steen Thomsen mod ordningen, som efter hans mening vil gøre bankerne mindre ansvarlige.

Statsminister Helle Thorning-Schmidt udtrykker sig da også meget forsigtigt i en kommentar til Berlingske. Sagen skal overvejes grundigt, siger hun.

EU-landene er stærkt afhængige af russisk gas

Striden mellem Rusland og Ukraine har endnu en gang fået EU's ledere til at kræve, at man arbejder på at blive frigjort fra afhængighed af russisk gas. Men det er lettere sagt end gjort. Hele 10 EU-lande får ifølge Jyllands-Posten mere end halvdelen af deres gas fra Rusland, og hele fire lande - Finland, Estland, Letland og Litauen - får 100 procent af deres gas herfra.

Slovakiet og Bulgarien følger tæt efter, idet henholdsvis 98 og 92 procent af deres gas er russisk. I Tjekkiet og Grækenland er andelen 78 og 76 procent, og i Ungarn og Slovenien er den 60 og 52 procent.

Skal ulovlig lastbilkørsel for EU-Domstolen?

Ifølge EU's regler har udenlandske lastbiler ret til at køre tre ture i Danmark, hvis de kører gods ind i landet - det som man kalder for »cabotage«. Det har ført til misbrug, idet vognmandsfirmar har ladet udenlandske chauffører køre ind i Danmark med tomme paller. Herved har de kunnet bruge billige østeuropæiske chauffører til at køre gods i Danmark.

Denne praksis har siden 2009 kostet cirka 6.000 danske chauffører deres arbejde. Derfor fastslog regeringen i 2013, at tomme paller ikke gælder for gods.

Det er EU-Kommissionen utilfreds med, og den truer nu med at slæbe Danmark for EU-Domstolen, hvis vi ikke regner paller for gods. Transportminister Magnus Heunicke vil dog ikke uden videre bøje sig og søger nu at få fransk støtte til at få EU's regler ændret.

Notaterne kan i uddybet form læses på www.notat.dk under de samme overskrifter.

Signe Stubager snakker selv med sine venner, før hun stemmer.

En plakat, der skal rykke ved folk

DEO's plakatkonkurrence fandt en vinder i Signe Stubager fra Rødding Højskole, der torsdag den 3. april modtog hæder og blomster foran 150 nysgerrige tilhørere på Christiansborg.

AF PETER ZACHO SØGAARD

PLAKATER. Det er en kunst at udtænke og tegne en god plakat. Budskabet skal stå klart, være i øjnefaldende og danne en helhed sammen med det æstetiske udtryk. Sådan lød det fra direktøren for plakatmuseet i Aarhus, Elsebeth Aasted Schanz, da Oplysningsforbundet DEO torsdag den 3. april kårede vinderne af EU-parlamentsvalgets plakatkonkurrence i Christiansborgs fællessal.

Og selvom fire flotte plakater ud af de 18 deltagende levede op til Elsebeth Aasted Schanz' beskrivelse, kunne der kun blive én vinder af årets konkurrence: Signe Stubager fra Rødding Højskole med sin plakat "Hjælp hinanden med at sætte krydset".

NOTAT spurgte efterfølgende Signe, hvilke tanker hun havde gjort sig, da hun tegnede sin vinderplakat - en plakat i naivistisk stil, hvor en gruppe figurer sidder på

skuldrene af hinanden for sammen at sætte krydset med en gigantisk blyant.

»Æstetikken var nem, for jeg tænkte på EU's farver, gul og blå, og startede med det.«

»Meningen var jo at få unge til at stemme, så jeg startede med at tænke: hvad gør jeg selv, når jeg stemmer? Jeg snakker med mine venner før jeg stemmer. Ikke fordi man er enig med dem, men hvis de stemmer, gør man det nok også selv,« siger hun.

Fællesskabet er altså vigtigt - men hvorfor skulle figurerne være så små og nuttede og blyanten så stor og uhåndterlig? Til det siger Signe:

»Det lå lidt i baghovedet på mig, at det at stemme er en stor ting. At man giver noget magt videre - så hvis man skal tolke lidt på det, repræsenterer den store blyant og krydset det store valg, og hvor meget magt vi som borgere egentlig har og giver videre.«

Figurerne ser ikke ud til at have helt

kontrol over blyanten. Men det gør ikke noget, siger Signe, for det at stemme behøver ikke betyde, at man har fuldstændig styr på politik.

»Det behøver man heller ikke at have for at deltage. Det er vigtigere at være med. Så at figurerne ser nuttede og barnlige ud, det er helt med vilje. De er sammen om at udrette noget stort.«

Signe var glad for 1. præmien, der gav hende fire billetter til Flemming Jensens politiske komedie på Folketeateret, *Javel, Hr. Minister*, blomster og et gavekort til litografier på kunstklubben.dk. Og så bliver hendes plakat trykt i 3.000 eksemplarer og rundsendt til landets skoler og biblioteker.

»Det var spændende at arbejde med noget, der var lidt politisk. Noget der skulle rykke ved folk, noget der skulle ændres. Det lyder så idealistisk, men sådan følte jeg det.«

DEO er imponerede over indsatsen fra alle deltagere, og håber Signe forsætter med at udvikle sit åbenlyse talent. ♦